

napnyugtakor valamennyi czinke bebújt, még ha hosszas czivakodás után is, de az ülökén egy sem aludt.

Sokkal csodálatosabb természetű azonban a molnár- vagy kékfejű czinke (*Parus coeruleus*). Veszekedő, ezivakodó egy állat; saját fajtabelijének ép úgy nekimegy, mint másnak; ingerült, villámgyorsan a másik fejére ugrik s a szó legtisztább értelmében a koponyáját kikezdi. Vérlázító jelenség, midőn látni abban a csöppségben annyi bosszút, irigységet s mindazt, amit jónak nem lehet minősíteni.

A fogságot nehezen, vagy egyáltalában nem szokja meg. Legalább nekem nem sikerült, bármennyire is óhajtottam, életviszonyaikat fogságban tanulmányozni. Megtámadja a nálánál jóval nagyobb szénczinkét s ha abban nem volna ép annyi ügyesség előle kitérni, koponyáját ép úgy kilyukasztaná, mint egy ügyetlen csíznek vagy tengelicznek. Azt hiszem, hogy az, amit Brehm a szénczinkéről mondott, legjobban e különben gyönyörű, de minden ízében talán csak „méregből“ álló kis teremtményre illik rá. Fogságban nem szelidül még tizedrésznire se úgy, mint a szénczinke s hangjáról csak azt lehet mondani, hogy czinezogás.

Hogy a czinkefélék fogságban szaporodnak-e, azt megállapítanom nem sikerült, mert a tavasz beálltával mindig ismét szabadon bocsájtottam apró foglyoskáimat. Erre vonatkozó megfigyeléseket a jövőben szándékozom tenni.

Betegh Lajos.

A magyar zoológusok működése.

A K. M. Természettudományi Társulat állattani szakosztálya december 6-án tartotta rendes havi ülését.

1. Az ülés első tárgya *Méhely Lajos* érdekes előadása volt a magyarországi csikos egérről (*Sminthus subtilis* Pall).

Ez a kis emlős az ugróegér-félék (*Dipodidae*) családjába tartozik, melynek fajai a kengurura emlékeztetnek, amennyiben hátsó végtagjaik a mellsőköz képest igen hosszúak. A család elterjedési köre Afrikára, Ázsiára, Észak-Amerikára és délkeleti Európára terjed ki. Eddig 5 nembe sorozott 36 faj ismeretes.

Az ugróegér-félék egyik alcsaládja a csikosegér-félék, melybe a magyarországi csikosegér is tartozik. Ezek főleg abban különböznek a valódi egérféléktől, hogy elülső szemgödri nyílásuk igen nagy, a dobsont csecsesonti része igen terjedelmes s a fogak száma 18 (a valódi egereknél 16). A *Sminthus* nemből összesen 4 faj ismeretes, de Európában csak egy faj fordul elő, mely a többiektől könnyen megkülönböztethető azáltal, hogy a hát középnyalában fekete csík húzódik végig, mely a többi 3 fajnál hiányzik.

A csikos egeret hazánkban *Petényi Salamon* fedezte fel Tiszaföldváron 1843-ban s újnak tartván, *Mus trizonus* néven írta le, de újabban kiderült, hogy voltaképpen nem más, mint a *Pallas-tól* leírt *Sminthus subtilis*. Földrajzi elterjedése Kelet-Európa, Skandináviától a Kaukázusig, Turkesztán, Szibéria és Magyarország.

A magyarországiak földrajzi elterjedésük szerint változók, úgy, hogy egy alföldi és egy magas hegyvidéki alakot lehet megkülönböztetni.

Az alföldi alak háta közepén futó fekete csík többékevésbé hullámos és két oldalról sárgás-szürke sávval

szegélyezett; ezektől a világos sávoktól kifelé az egész hátmező feketés-szürke pánt alakjában éles határral válik el a törzs oldalának szürkés agyagsárga színétől. A hasoldal szennyes-fehér.

A Magas-Tátrának az alakja egész színezetében a mezei egérhez hasonlít, csakhogy hasi oldala nem fehér, hanem világosszürke. Az alföldi alaktól abban különbözik, hogy a háta közepén lefutó csík szélesebb és egyenesebb, szegélyező világos sávjai nincsenek s a hátmező egynemű szürkés rozsdabarna színe egyfolytában megy át a törzsoldal hasonló színébe. Ezt az alakot *Kocyan* gyűjtötte a Magas-Tátrában.

Ezt a két alakot eddig egy fajnév alatt egyesítették, azonban az előadó, bár anatómiai különbségeket nem talált, a színezet és a fark különböző hosszúsága szerint szükségesnek tartja a tátrai példányokat var. *tatricus* néven megkülönböztetni az alföldi tóalaktól, csakhogy a kérdés végleges eldöntését még bővebb anyag tanulmányozásától teszi függővé.

Az alföldi alakot eddig Csepelszigeten Felső-Besnyő vidékén és Apahidán (Kolozsmegyében) találták, míg a hegyi alak csak a Magas-Tátrából (Oravka, Zuberecz) ismeretes.

Az eddigi adatokból úgy látszik, hogy elszórtan fordul elő s kártékonyan nem lép fel.

Életmódjáról csak annyit tudunk, amennyit *Petényi és Kocyan* jegyezték fel róla. Ősszel a tarlókon, tavasszal pedig a szántásokon fordul elő, míg télen házak körül, szérűskertekben tartózkodik.

Petényi szerint mindenféle növénymagvakkal táplálkozik, de legkedvesebb eledele a tökmag. *Petényi* fogságban tartott példányai annyira megszeliődtek, hogy tenyeréből ettek, míg *Kocyan* szerint vadak, de azért megszeliődhetők. Mintegy 6 cm. átmérőjű, tojásdad fészket a föld alatt készíti el száraz fűbugából, feldarabolt növény szárakból és összerágott szalmaszálakból s a vörös bogáncs bóbítájával béleli ki. Nászidejéről, szaporodásáról még semmit sem tudunk. Mint érdekes adatot említi fel előadó, hogy *Cerva Frigyes-nél* egy fogságban tartott nőstény megfiadzott; három kölyke volt, melyek még három napos koruk után is csupaszok és vakok voltak.

Petényi feljegyezi róla, hogy gyenge és félnék állat, mely más egerekkel szemben sohasem védekezik. A hideg iránt nagyon érzékeny. —

2. Felolvastatott a K. M. Természettudományi Társulat választmányának átirata, a szakosztálynak f. évi május hó 3-án kelt s egy önálló, állattani folyóirat támogatása ügyében beadott iratára, melyben a szakosztály a folyóirat költségeinek fedezésére 2000 koronát kér.

A választmány teljesen egyetért az iratnak azon nyilatkozatával, hogy a szakosztály kérelmének a Pótfüzetekkel való megoldása sem a Társulathoz nem vált hasznára, sem a szakosztályt nem elégitette ki, azért azon 1500 koronával, amibe a Pótfüzetek többlete került, szívesen támogatja a szakosztály megindítandó folyóiratát, a maga részéről a következőket kötvén ki: 1. a szakosztály készítsen és mutasson be szabályzatot, mely a folyóiratnak a Társulathoz való viszonyát állapítja meg; 2. a folyóirat czimlapján fel legyen tüntetve, hogy a Társulat adja ki; 3. a czimlapon rajta legyen, hogy a szakosztály elnöke közreműködik a szerkesztésben; 4. a szakosztálynak csak az lehessen tagja, aki a folyóiratra előfizet.

Élénk eszmecsere után, melyben *Méhely Lajos, Dr. Entz Géza, Paszlavszky József, Dr. Rátz István, Dr. Horváth Géza, Krécsy Béla* és *Dr. Kertész Kálmán* vettek részt, az elnök határozatilag kimondja, hogy a szakosztály köszönettel veszi a Társulat intézkedését s *Dr. Entz Géza, Dr. Horváth Géza, Méhely Lajos, Dr. Lendl Adolf* és *Dr. Kertész Kálmán* szakosztályi tagokból álló bizottságot küld ki, hogy a folyóiratra vonatkozó ügyrendet kidolgozva, azt a szakosztálynak külön e célból összehívandó ülésén, két heti záros határidő alatt mutassa be.